

2. Chen, W. C., Ku, C. H. & Ho, Y. C. (2009). Applying the strategy of concept cartoon argument instruction to empower the children's argumentation ability in a remote elementary science classroom. Hollands, Amsterdam: 13th European Conference for Research on Learning and Instruction.
3. Cohen, L, Manion, L & Morrison, K. (2007). Research Methods in Education (6th edition). London: RoutledgeFalmer.
4. Hughes, G. H. (1986). An argument for culture analysis in the second language classroom. In J. M. Valdes (Ed.), Culture bound (pp. 162-169). New York, NY: Cambridge University Press.

LINGVOKULTUROLOGIYA TIL VA MADANIYAT FANI SIFATIDA RIVOJLANISHI VA UNING TAHLILLARI

Baxtiyurova Samira Baxtiyor qizi

Student UzSWLU

***Annotatsiya.** Maqolaning asosiy mazmuni tilshunoslikning asosiy yo'nalishlaridan bo'lganlinguatura haqidagi mulohazalardir. Ushbu maqola tahlilida lingvokulturologiyaning til va madaniyat fani sifatida rivojlanishi haqida so'z yuritilgan. Lingvokulturologiya- tilshunoslikning mustaqil yo'nalishi sifatida tan olindi, u tilshunoslik va madaniyatshunoslikning o'zaro bog'liqliklaridan paydo bo'lgan fan hisoblanib, u xalq madaniyatining paydo bo'lishini tilda ifodalanishi va mujassamlanishini namoyon etadi.*

***Kalit so'zlar.** Lingvokulturologiya, lingvomadaniyat, tilshunoslik, madaniyatlararo muloqot, nutq, lingvokulturologik tahlil, madaniyat, moddiy va ma'naviy madaniyat*

O'tgan XX asrning 90 – yillarida tilshunoslik bilan ma'daniyatshunoslik orasida yangi fan sohasi, lingvokulturologiya lingvomadaniyatshunoslik paydo bo'ldi. U tilshunoslikning mustaqil yo'nalishi sifatida tan olindi. Lingvokulturologiya – tilshunoslik va madaniyatshunoslikning o'zaro bog'liqliklaridan paydo bo'lgan fan bo'lib, u xalq madaniyatining paydo bo'lishini tilda ifodalanishi va mujassamlanishini tadqiq etadi. Bu ikki yo'nalishni, ya'ni

tilshunoslik va madaniyatshunoslik o‘zaro bog‘lanishi oddiy bog‘lanish emas, balki bu yangi ilmiy asoslangan yo‘nalishning vujudga kelishidir. Shuning uchun bu hodisa tilshunoslik va madaniyatshunoslikning vaqtincha bog‘lanishi bo‘lmagan, u fanning sistemalashgan tarmog‘i bo‘lib o‘zining mustaqil maqsad, vazifa, metod va tadqiqot obyektiga ega bo‘lgan fandır(Normurodov Bahrom Hayrullayevich,1002-bet)Xalq madaniyati til orqali verballashadi, aynan til madaniyatining tayanch, asosiy tushunchalarini harakatga keltiradi va ularni belgilar ko‘rinishida, ya’ni so‘zlar vositasida ifoda etadi”.Masalan, stol ustidagi biror narsani yerga tushib ketishidagi emotsional holatni ingliz ayoli “Oops”, nemis ayoli “Mein Got!”, rus ayoli “Боже мой!”, o‘zbek ayoli esa “Voy, o‘lay” tarzlarida ifodalaydi. Turli millatlarga mansub bo‘lgan ayollar til madaniyati va nutq ma’naviyatini qiyosiy tahlil qilish imkonini beruvchi ushbu misoldan ko‘rinib turganidek, to‘saddan sodir bo‘lgan his –hayajonni ifodalashda hech qanday lug‘aviy ma’noga ega bo‘lmagan “Oops!” undov so‘zidan, nemis va rus ayollari o‘z ajdodlarining til madaniyati va nutq ma’naviyatiga amal qilgan holda Allohni rozi qiladigan “Mein Got”, “Боже мой” so‘zlaridan foydalanadilar. O‘zbek ayoli esa bunday holda salbiy ma’noga ega bo‘lgan “Voy, o‘lay!” so‘zlarini ishlatadi.Barcha tillarda bo‘lgani kabi o‘zbek va ingliz tillarida ham millat madaniyati til birikmalari va frazeologizmlarida o‘z aksini topadi.Misol sifatida ushbu tillarda ishlatiladigan murojaat so‘zlarni keltirish mumkin. Inglizlar suhbatida sir, mister, gentleman, lady, miss, misses kabi so‘zlar yoki kishining yoshidan qat’i nazar uning ismi bilan chaqirilishi mumkin bo‘lsa, o‘zbek tili nutqida ko‘proq kishi ismidan keyin aka, opa, amaki, xola, kelinoyi, bobo kabi so‘zlar ishlatilib, notanish kishilar bilan suhbatda esa ushbu keltirilgan so‘zlardan tashqari uka, singil, o‘g‘lim, qizim, opoqi kabi so‘zlar qo‘llaniladi.(Normurodov Bahrom Hayrullayevich,1003-bet) Lingvokulturologiya tilshunoslikning yosh, yangi sohasi bo‘lsa-da, biroq unda frazeologik, konseptologik, leksikografik va lingvodidaktik yo‘nalishlar shakllanib ulgurgan.Xulosa qilib aytganda, XIX asrda V.Gumboldtning til va tafakkur munosabatlarini o‘rganishda millat madaniyatiga asosiy e’tibor berilishi lozimligi haqidagi mulohazalari XX asrning 90-yillarida

qator tilshunoslar tomonidan yangi fan lingvokulturologiyaning yuzaga kelishiga sabab bo'lib, ushbu fan hozirgi zamon tilshunosligida o'ta tez sur'atlarda rivojlanib, umumiy tilshunoslikdan alohida o'rin egalladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI

1. Nursulton Shayxislamov, "Lingvokulturologiyaning fan sifatida shakllanishi va rivojlanish bosqichlari", ACADEMIC RESEARCH IN EDUCATIONAL SCIENCES VOLUME 2 | ISSUE 1 | 2021
2. Teliya V.N. Russkaya frazeologiya: semanticheskiy, pragmaticheskiy i lingvokulturologicheskiy aspekti. - M.: Shkola "Yaziki russkoy kulturi", 1196-S.222.
3. Vorobyev V.V. Lingvokulturologiya. Teoriya i metodi. –M., 1997.
Maslova V.A. Lingvokulturologiya: Ucheb. Posobie. – M.: Academia, 2001-208s.
4. Shayxislamov, N. (2020). Nutqning paralingvistik va ekstralingvistik vositalari. Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар, 36-37.

FEATURES OF COLOR IDIOMS IN DESCRIBING PERSON

Fayzullayeva Risolat

Uzbekistan State World Languages University

3rd course student of English Philology faculty

Scientific supervisor: Mamatova . D

Teacher, Uzbekistan State World Languages University

Abstract. *The article is devoted to studies of color idioms and its linguistic, semantic peculiarities to describe people in English and Uzbek languages. The attention will be focused on the fact that every single nation has its own features, customs, culture, traditions as well as the sense of idioms. When it comes to idioms and phraseological units in translation the majority of people start making the mistake of thinking that idioms are easy and simple. The purpose of the article to study linguistic and semantic peculiarities of idioms in order to describe people*